

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărîrii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul Forței Interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL)

<p style="text-align: center;">Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului</p>
<p>Proiectul hotărîrii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL) a fost elaborat de către Ministerul Apărării.</p>
<p style="text-align: center;">Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite</p>
<p>Unul din obiectivele prioritare ale Armatei Naționale este dezvoltarea capacităților necesare în vederea creșterii nivelului de participare efectivă a Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității.</p> <p>Temei de participare a Armatei Naționale cu personal în cadrul misiunilor și operațiilor internaționale constituie prevederile Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale.</p> <p>Concomitent, potrivit prevederilor pct.49 al Strategiei naționale de apărare aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.134/2018, în scopul sporirii potențialului de participare la misiuni și operații internaționale Republica Moldova intenționează să participe cu specialiști și/sau contingente militare la misiunile și operațiile internaționale sub egida ONU, UE și OSCE.</p> <p>În acest sens, în anul 2020 a fost inițiat un dialog cu partea italiană (prin intermediul E.S. dna. Valeria BIAGIOTTI și atașatul apărării al Republicii Italia în Republica Moldova cu sediul în România) în scopul participării în viitorul apropiat în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii sub auspiciile ONU și anume, Forța interimară a ONU în Liban, UNIFIL. În februarie 2021, partea italiană (prin intermediul Ambasadei Republicii Italia) s-a expus asupra acceptării participării contingentului Armatei Naționale în cadrul forțelor italiene cu un număr de 20 de militari pentru misiunea de protecție a forțelor, după practica Serbiei și Armeniei.</p> <p>Potrivit Rezoluțiilor Consiliului de Securitate nr.425 (1978) și 426 (1978) din 19 martie 1978, UNIFIL a fost înființată pentru retragerea forțelor israeliene din sudul Libanului, restabilirea păcii și securității internaționale, asistența Guvernului Libanului în asigurarea revenirii autorității sale efective în zonă. Apoi au urmat și alte rezoluții, cum ar fi: punctul 12 al Rezoluției nr.1701/2006 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind situația din Orientul Mijlociu; Rezoluția nr. 2436/2018 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (Recalling, Urges); punctul 21 al Rezoluției nr.2539/2020 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind extinderea mandatului Forței Interimare a Națiunilor Unite din Republica Libaneză (UNIFIL) pentru un an, adoptată unanim. La cererea Guvernului Libanului, mandatul UNIFIL este reînnoit anual de către Consiliul de Securitate.</p> <p><i>Condiții care au impus implicarea comunității internaționale în rezolvarea conflictului</i></p> <p>La 11 august 2006, Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite</p>

(ONU) aprobă unanim Rezoluția nr.1701/2006 privind situația din Orientul Mijlociu, prin care solicită încetarea totală a ostilităților, stabilirea unei zone libere în sudul Republicii Libaneze (cuprinsă între Linia Albastră și fluviul Litani), retragerea forțelor militare israeliene din sudul Republicii Libaneze, dezarmarea grupărilor armate de pe întreg teritoriul Republicii Libaneze, creșterea componentei militare UNIFIL și sprijinul forțelor militare libaneze.

Această rezoluție a fost prelungită la 28 august 2020, prin Rezoluția nr. 2539/2020, prelungind, de altfel, mandatul actual al UNIFIL până la 31 august 2021. UNIFIL este divizat în două domenii: „civil” și „forțe militare” (10500 căști albastre din 41 națiuni contribuitoare).

UNIFIL actualmente este comandată de generalul italian Stefano Del Col. Cartierul general al UNIFIL este dislocat în Naquoura, în partea sud-vestică îndepărtată a Libanului. Zona de operații a UNIFIL, care se extinde de la fluviul Litani, la nord, până la Linia Albastră, la sud, este divizată în două sectoare mari:

- Sectorul Vest, sub conducerea italiană;
- Sectorul Est, sub conducerea spaniolă.

Fiecare sector este ulterior divizat în zone de responsabilitate încredințate pentru cinci batalioane în sectorul de vest (coreean, ghanez, irlandez, italian, malaiezia) și pentru patru batalioane în sectorul de est (spaniol, indian, indonezian, nepalez). Fiecare batalion asigură supravegherea zonei de responsabilitate încredințate. O rezervă (forță de reacție rapidă subordonată direct comandantului forțelor), numită Force commander reserve, este compusă dintr-un batalion franco-finlandez, care completează dispozitivul terestru.

Misiunea contingentului de militari al Armatei Naționale

Contingentul de militari al Armatei Naționale reprezintă o subunitate militară de manevră (infanterie/cercetare) de nivel pluton infanterie, alcătuită din 20 de militari și organizată în 3 grupe a câte 6 militari, comandant de pluton și locțiitorul acestuia.

Contingentul va participa în UNIFIL în componența contingentului italian din localitatea Shama/Al Mansouri din Sectorul Vest cu misiunea Protecția Forței, începând cu luna august 2022 (de bază) sau februarie 2023 (de rezervă), căruia vor fi repartizate următoarele sarcini:

- a. Post de observare (Observation post);
- b. Supraveghere înarmată (Armed surveillance);
- c. Supraveghere dezarmată (Unarmed surveillance);
- d. Stocuri (Stocks).

Contingentul va fi înarmat cu armament individual de tip pistol-mitralieră/carabină pentru tot efectivul și de tip pistol doar pentru ofițeri. Echipamentul individual al contingentului va corespunde cu cerințele descrise în Memorandumul de Înțelegere dintre Italia și ONU.

Asigurarea logistică a contingentului de militari al Armatei Naționale

Asigurarea logistică va fi asigurată de contingentul italian la aceleași standarde cum este asigurat personalul italian cu mijloacele și capacitățile avute la dispoziție. Asigurarea logistică va fi oferită gratuit de partea italiană în baza Acordului tehnic dintre Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Apărării al Republicii Italiene pentru cooperarea în cadrul operației UNIFIL.

Asigurarea medicală va fi asigurată de contingentul italian asigurând tratarea medicală de nivel I (Medical treatment Level I) și evacuarea medicală la instituțiile

medicale militare sau civile dislocate în Zona de Responsabilitate.

Evacuarea urgentă medicală din Zona de Responsabilitate (STRATEVAC) va fi asigurată de contingentul italian. În acest caz, evacuarea medicală din Zona de Responsabilitate va fi efectuată către Spitalul Militar de nivel 4 (Level IV) din Roma.

Comanda și controlul

Serviciile de Comunicații și Internet, care prevăd echipament și acces la rețeaua neclasificată telefonică, echipament și acces la rețeaua de date (EInet și internet), echipament și acces la rețeaua clasificată pentru misiune, stațiile radio de tip HF și TETRA, echipament radio și acces la rețeaua clasificată radio VHF a misiunii, precum și mijloace ECM pentru protecția vehiculelor, vor fi asigurate gratuit de contingentul italian doar în scop operațional și pentru îndeplinirea misiunii cu respectarea strictă a procedurilor de comunicare și exploatare stabilite.

Contingentul de militari al Armatei Naționale va acționa sub controlul operativ (OPCON) al comandantului Sectorului Vest. Comandantul Sectorului Vest va atașa contingentul de militari al Armatei Naționale comandantului batalionului italian conform structurii organizatorice a grupării italiene de forțe întrunite în Liban (Italian Joint Task Force Lebanon, JTF-L, Brigade level). Comandantul batalionului italian va exercita controlul tactic (TACON) asupra contingentului de militari al Armatei Naționale în executarea activităților operaționale și de rutină.

Riscuri la adresa siguranței și securității pacificatorilor

Misiunea UNIFIL are un număr înregistrat foarte mic de decese parvenite în urma actelor ostile împotriva personalului ONU în comparație cu alte misiuni sub egida ONU, fiind înregistrat un deces în perioada 2015-2019. Astfel, în perioada menționată, misiunile cu cel mai înalt risc au fost: MINUSMA (Mali)– 96 de decese, MINUSCA (Republica Centrafricană) – 34 de decese MONUSCO (Republica Democratică Congo) – 30 de decese.

Totodată, fiind examinate cauzele creșterii constante a numărului de decese în rândurile pacificatorilor în perioada 2013-2017 (Raportul Santos Cruz privind îmbunătățirea securității pacificatorilor ONU), Consiliul de Securitate adoptă Rezoluția nr.2436/2018 privind îmbunătățirea performanței personalului de menținere a păcii. Prin această rezoluție, Consiliul de Securitate recunoaște faptul că deficiențele în instruire, echipamente și performanță pot duce la creșterea gradului de risc la adresa siguranței și securității pacificatorilor, inclusiv creșterea riscului de decese, și îndeamnă toate țările contribuitoare de trupe și poliție să îndeplinească standardele ONU de performanță pentru personal, echipament și instruire, precum și să asigure îndeplinirea eficientă a sarcinilor mandatate.

Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul actului normativ în speță nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu contravine legislației comunitare.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Potrivit proiectului hotărârii Parlamentului, în temeiul art.6 al Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale, se propune aprobarea participării contingentului Armatei Naționale în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL), în componența

forțelor militare italiene în UNIFIL, începînd cu ___ august 2022 pînă la adoptarea deciziei de retragere a participării contingentului Armatei Naționale la această operație internațională.

Contingentul Armatei Naționale va fi constituit dintr-un pluton din 20 de militari, destinat pentru protecția forței (misiuni de securitate și pază a obiectivelor militare și de patrulare) în zona de responsabilitate. Acesta va fi dotat cu armament, muniție, echipament individual și special necesare pentru îndeplinirea misiunii.

Totodată, prin art.2 al proiectului de hotărîre se împuternicește Guvernul pentru întreprinderea tuturor acțiunilor organizatorice și asigurarea condițiilor necesare pentru participarea contingentului Armatei Naționale în UNIFIL în conformitate cu prescripțiile articolelor 8-9, articolelor 13-23 din Legea nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale. În mare parte acestea se vor referi la condițiile transferului de autoritate asupra contingentului Armatei Naționale în misiune; prevederi ce țin de respectarea normelor dreptului conflictelor armate; instruirea, selectarea și evidența militarilor implicați în misiune; garanții și compensații; finanțarea și aspectele logistice ale participării contingentului Armatei Naționale în misiune.

Concomitent, prin proiectul hotărîrii se propune autorizarea Guvernului, la necesitate, a negocia și va încheia memorandumuri de înțelegere necesare participării contingentului Armatei Naționale în UNIFIL, precum și înțelegeri tehnice în vederea asigurării logistice necesare participării contingentului Armatei Naționale în UNIFIL.

Fundamentarea economico-financiară

În scopul fundamentării economico-financiare, pentru o perioadă de cinci ani de participare a contingentului Armatei Naționale, alcătuit din 20 militari, în UNIFIL se estimează total cheltuieli legate de personal, indemnizație, armament individual, muniții, echipamente militare, instruire, sprijin medical, transport internațional și altele cheltuieli legate de asigurarea participării în valoare de:

- 66904,490 mii lei cu achitarea unei indemnizații de 70 dolari SUA pe zi, inclusiv cheltuieli de transport pentru concediu o dată pe an;
- 65506,597 mii lei cu achitarea unei indemnizații de 70 dolari SUA pe zi, fără cheltuieli de transport pentru concediu o dată pe an.

Totodată, participarea în misiunile și operațiile conduse de ONU, începînd cu 1 iulie 2018, prevede un mecanism de rambursare a cheltuielilor de personal în valoare de 1428 dolari SUA lunar pentru fiecare militar și rambursarea cheltuielilor pentru transportul internațional tur-retur Republica Moldova – Italia – Republica Moldova (odată pe an la oferta prețului minim cu întrunirea cerințelor pentru transportare).

În cazul Republicii Moldova, în baza Acordului tehnic dintre Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Apărării al Republicii Italiene pentru cooperarea în cadrul operației UNIFIL (proiect), partea italiană va fi responsabilă pentru stabilirea procedurilor necesare cu ONU în vederea permiterii Republicii Moldova să fie rambursată direct de ONU pentru cheltuielile de personal.

Astfel, pentru o perioadă de cinci ani de participare în UNIFIL se estimează o rambursare în valoare de 38679,185 mii lei, inclusiv rambursarea transport internațional tur-retur Republica Moldova – Italia – Republica Moldova.

Respectiv, pentru participarea contingentului Armatei Naționale, alcătuit din

20 militari, în UNIFIL se estimează cheltuieli anuale nete în valoare de:

- 5645,061 mii lei (cu rambursarea a 57,81% din totalul de cheltuieli estimate) inclusiv cheltuieli de transport pentru concediu o dată pe an, dintre care 4759,602 mii lei cheltuieli directe și 885,459 mii lei cheltuieli indirecte;

- 5365,482 mii lei anual (cu rambursarea a 59% din totalul de cheltuieli estimate) fără cheltuieli de transport pentru concediu o dată pe an, dintre care 4480,023 mii lei cheltuieli directe și 885,459 cheltuieli indirecte.

În baza calculelor sus-menționate, costul participării în operația UNIFIL a contingentului Armatei Naționale, alcătuit din 20 militari, se încadrează în limitele alocațiilor bugetare ale Ministerului Apărării.

*Pentru calcule s-a folosit cursul valutar la 11.05.2021 pentru 1 dolar SUA = 17,8192 lei MDL și 1 euro = 21,5122 lei MDL.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul hotărârii respective se încorporează perfect în cadrul normativ existent, nefiind necesară amendarea acestuia.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul prevederilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul hotărârii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban urmează a fi expediat spre avizare în adresa Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Finanțelor, Serviciului de Informații și Securitate.

Concomitent, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, proiectul de hotărâre urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Apărării (<https://www.army.md>), la compartimentul „*Transparența Decizională*”, rubrica „*Anunțurile privind inițierea elaborării deciziei*” și „*Anunțurile privind organizarea consultării publice*”, precum și pe platforma guvernamentală <https://particip.gov.md>.

Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite (UNIFIL) urmează a fi supus expertizei anticorupție, care va fi efectuată de către Centrul Național Anticorupție.

Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite (UNIFIL) urmează a fi supus expertizei juridice, care va fi efectuată de către Ministerul Justiției.

Ministru

Anatolie NOSATÎ